

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาแบบจำลองที่เหมาะสมสำหรับผลิตภัณฑ์อัตลักษณ์จังหวัดอุดรดิตถ์ เป็นการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) เน้นการมีส่วนร่วมของเกษตรกร เครือข่ายเกษตรกร องค์กรท้องถิ่น ภาครัฐ และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้ใหม่สำหรับเป็นแนวทางในการพัฒนาบรรจุกัญชีเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่กลางสาตที่สื่อถึงอัตลักษณ์ของกลางสาตจังหวัดอุดรดิตถ์ ทั้งนี้ เพื่อให้งานวิจัยสามารถตอบคำถามการวิจัยได้สมบูรณ์มากขึ้น จะศึกษาเพิ่มเติมด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีรายละเอียดการดำเนินงานดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. เกษตรกรผู้ปลูกกลางสาตในตำบลแม่พูล อำเภอลับแล ตำบลบ้านดำนานาขาม อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการทำธุรกิจเกษตรกลางสาตด้วยกระบวนการดำเนินการแบบมีคุณภาพตั้งแต่กระบวนการปลูก ดูแลรักษาจนกระทั่งเก็บเกี่ยวผลผลิต
2. สถานประกอบการ ได้แก่ ร้านบ้านบนดอย บ้านหมอหญิง บริษัทชัยเจริญ จำกัด
3. หน่วยงานรัฐ ได้แก่ พาณิชยจังหวัด วัฒนธรรมจังหวัด และหอการค้า จังหวัดอุดรดิตถ์
4. นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวจังหวัดอุดรดิตถ์ ในระยะเวลา 1 เดือน ประชากรจำนวน 200 คน กลุ่มตัวอย่าง 132 คน (Robert V. Krejcie and W. Morgan. 1970) ความคลาดเคลื่อน 5%

พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษา

พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ พื้นที่ปลูกกลางสาตในตำบลแม่พูล อำเภอลับแล ตำบลบ้านดำนานาขาม อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ถือเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของการปลูกกลางสาตของจังหวัดอุดรดิตถ์ ที่มีคุณภาพในระบบเกษตร ที่ยังคงใช้ภูมิปัญญาที่สืบทอดกันมาในอดีตในการปลูกกลางสาต

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การพัฒนาบรรจุกัญชีเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่กลางสาต ที่สื่อถึงอัตลักษณ์ของจังหวัดอุดรดิตถ์ จำเป็นต้องมีเครื่องมือที่มีคุณภาพในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ มีดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์ (Questionnaires) ใช้สำหรับสอบถามข้อมูลประเด็นปัญหาและความต้องการของเกษตรกรและใช้ถามหลังการจัดกิจกรรม
2. แบบสำรวจ ใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลการเกี่ยวกับกลางสาต และอัตลักษณ์ของจังหวัดอุดรดิตถ์

3. แบบสอบถาม ใช้สำหรับเก็บประเด็นความคิดเห็นการออกแบบบรรจุภัณฑ์กลางสาด และความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อการออกแบบบรรจุภัณฑ์กลางสาด

4. แบบสังเกต ใช้สำหรับเก็บประเด็นความคิดเห็นการออกแบบบรรจุภัณฑ์กลางสาด และความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อการออกแบบบรรจุภัณฑ์กลางสาด

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อออกแบบตราสัญลักษณ์ที่สื่อถึงอัตลักษณ์ของจังหวัดอุดรดิตถ์

วิธีดำเนินงาน

1. ลงพื้นที่ตำบลแม่พูล อำเภอลับแล และตำบลบ้านดำนานาขาม อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ เพื่อสำรวจและสังเกต เกี่ยวกับการปลูกกลางสาด เช่น ขั้นตอนการปลูก วิธีการดูแลรักษา การเก็บเกี่ยวผลผลิต สภาพแวดล้อมของการปลูกกลางสาด รวมถึงภูมิปัญญาดั้งเดิมที่นำมาใช้ในการปลูกกลางสาด เพื่อนำมาสังเคราะห์ใช้เป็นแนวทางในการออกแบบบรรจุภัณฑ์กลางสาด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สดและผลิตภัณฑ์แปรรูปจากกลางสาดจังหวัดอุดรดิตถ์ให้มีอัตลักษณ์ และเหมาะสมสอดคล้องต่อการใช้งาน

1. การสังเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา การพัฒนา ทดลอง บรรจุภัณฑ์ที่นำ Local Content มาใช้ในการออกแบบ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มแก่กลางสาด

2. สำรวจความคิดเห็น การรับรู้เกี่ยวกับการพัฒนาบรรจุภัณฑ์กลางสาด ที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อวัดความความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยมีการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) รวมทั้ง การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

แผนงานของโครงการ

หมายถึง แผนการดำเนินงานในแต่ละช่วงเวลา ได้ผลการวิจัยอะไร ใช้ระเบียบวิธีวิจัยใด โดยกิจกรรมใด โดยนำเสนอในรูปแบบของตารางและเรียงลำดับแผนงานโครงการตามระยะเวลาที่ดำเนินงาน ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงแผนงานโครงการ

คำถามการวิจัย	ระเบียบวิธีวิจัย	กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	วัน/เวลาดำเนินการ
1. ผลผลิตและผลิตภัณฑ์กลางสาตของจังหวัดอุดรดิตถ์มีทั้งหมดกี่ประเภท อะไรบ้าง ชี้ดจำกัดของกลางสาต (กลางสาตสดประณีตและกลางสาตแปรรูป) มีอะไรบ้าง	การวิจัยเชิงปริมาณ	1. ประชุมเพื่อวางแผนศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับกลางสาต 2. จัดเวทีเสวนาโดยการประสานองค์รภาคีในพื้นที่และเครือข่ายเกษตรกรเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและเพื่อรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น เกี่ยวกับกลางสาต 3. ลงพื้นที่เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับกลางสาต	ภาคประชาชน -เกษตรกรผู้ปลูกกลางสาต -คนกลางทางการตลาด -ผู้บริโภค ภาครัฐ -มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ -พาณิชย์จังหวัด -สภาเกษตรกรจังหวัด -วัฒนธรรมจังหวัด ภาคเอกชน -บ้านบดอย -บ้านหมอหญิง	1. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการขับเคลื่อนการจัดการมาตรฐานคุณภาพกลางสาตจังหวัดอุดรดิตถ์ 2. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับผลผลิตจากกลางสาตทั้งในรูปแบบกลางสาตประณีต และการแปรรูปกลางสาต	ก.ย. 60 – ก.พ. 61
2. แนวทางการออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของบรรจุภัณฑ์ ควรจะมีทิศทางในการออกแบบอย่างไรให้สื่อถึงความเป็น local Content ของกลางสาตจังหวัดอุดรดิตถ์ ที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค	การวิจัยเชิงปริมาณ	1. ประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูล นำมาใช้ในการพัฒนาบรรจุภัณฑ์กลางสาต ที่สื่อถึงอัตลักษณ์กลางสาตจังหวัดอุดรดิตถ์	ภาคประชาชน -คนกลางทางการตลาด -ผู้บริโภค	1. บรรจุภัณฑ์ที่ส่งเสริมการใช้อัตลักษณ์ของจังหวัดอุดรดิตถ์จำนวน 18 sku. 2. แนวทางการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค 18 sku.	ก.ย. 60 – ก.พ. 61

วิธีการดำเนินงานวิจัย

โครงการพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมสำหรับผลิตภัณฑ์อัตลักษณ์จังหวัดอุดรดิตถ์ สามารถแบ่งขั้นตอนการดำเนินงาน แบ่งออกตามวัตถุประสงค์ คือ

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อออกแบบตราสัญลักษณ์ที่สื่อถึงอัตลักษณ์ของจังหวัดอุดรดิตถ์

1. การเก็บข้อมูลภาคทฤษฎี ศึกษาข้อมูลอัตลักษณ์ของ จังหวัดอุดรดิตถ์ ที่เหมาะสมกับการประยุกต์ออกแบบอัตลักษณ์ และการออกแบบบรรจุภัณฑ์ฯ รวมทั้งศึกษาข้อมูลพื้นฐานของกลางสภาจังหวัดอุดรดิตถ์

2. ลงพื้นที่ตำบลแม่พูล อำเภอลับแล ตำบลบ้านด่านนาขาม อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ เพื่อสำรวจและสังเกต เกี่ยวกับการปลูกกลางสภา เช่น ขั้นตอนการปลูก วิธีการดูแลรักษา การเก็บเกี่ยวผลผลิต สภาพแวดล้อมของการปลูกกลางสภา รวมถึงภูมิปัญญาดั้งเดิมที่นำมาใช้ในการปลูกกลางสภา เพื่อนำมาสังเคราะห์ใช้เป็นแนวทางในการออกแบบบรรจุภัณฑ์กลางสภา

3. สอบถามข้อมูลความต้องการจากนักท่องเที่ยว เกษตรกร ทีมนักวิจัย และผู้มีส่วนร่วมในจังหวัดอุดรดิตถ์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบอัตลักษณ์ และการออกแบบบรรจุภัณฑ์ฯ

4. กระบวนการร่างตราสัญลักษณ์ที่สื่อถึงอัตลักษณ์ของจังหวัดอุดรดิตถ์ ที่เหมาะสมสำหรับการออกแบบบรรจุภัณฑ์

5. การสรุปแนวคิดของการออกแบบตราสัญลักษณ์ฯ พร้อมทั้งจำลองรูปแบบ ในโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์

การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ 1 ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สดและผลิตภัณฑ์แปรรูปจากกลางสภา จังหวัดอุดรดิตถ์ ให้มีอัตลักษณ์ และเหมาะสมสอดคล้องต่อการใช้งาน

1. การสังเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา การพัฒนา ทดลอง บรรจุภัณฑ์ที่นำ Local Content มาใช้ในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มแก่กลางสภา

2. การวิเคราะห์รูปแบบ และความเหมาะสมของบรรจุภัณฑ์ สำหรับผลิตภัณฑ์แปรรูปจากกลางสภา 18 sku

3. กระบวนการร่างอัตลักษณ์ของจังหวัดอุดรดิตถ์ที่เหมาะสมสำหรับการออกแบบบรรจุภัณฑ์

4. การสรุปแนวคิดของการออกแบบบรรจุภัณฑ์ พร้อมทั้งออกแบบบรรจุภัณฑ์ จำลองรูปแบบ 3 มิติ ในโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ รวมถึงการสร้างต้นแบบเสมือนจริงของบรรจุภัณฑ์ ของผลิตภัณฑ์แปรรูปจากกลางสภา จำนวน 18 sku.

5. กระบวนการผลิตต้นแบบบรรจุภัณฑ์ ของผลิตภัณฑ์แปรรูปจากกลางสภา เพื่อทดสอบความเป็นไปได้ในการผลิตบรรจุภัณฑ์จากกลางสภา ทั้งความเหมาะสมของขนาดสัดส่วน ความสวยงาม รวมทั้งองค์ประกอบโดยรวมตามหลักการขององค์ประกอบของบรรจุภัณฑ์

6. สสำรวจความคิดเห็น การรับรู้เกี่ยวกับการพัฒนาบรรจุภัณฑ์กลางสภา ที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค ทั้งในส่วนของการออกแบบตราสัญลักษณ์ที่สื่อถึงอัตลักษณ์ของจังหวัดอุดรดิตถ์ และรูปแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์กลางสภาสดและผลิตภัณฑ์แปรรูปจากกลางสภา จังหวัดอุดรดิตถ์ หลังการพัฒนาที่ส่งเสริมการใช้อัตลักษณ์ของจังหวัดอุดรดิตถ์

การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อวัดความความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยมีการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) รวมทั้ง การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)